

SAFFA

Lørenskog, 29.11.2020

INNSPILL TIL STRATEGI FOR FOLKEMUSIKK OG FOLKEDANS

Til
Det kongelige Kulturdepartement
Postboks 8030
0030 Oslo

Takk for invitasjon til å komme med innspill til nasjonal strategi for folkemusikk og folkedans.

Innledning: Den norske stat forplikter seg, gjennom konvensjon om vern av den norske immaterielle kulturarven (Unesco 2007), til å ta ansvar for forvaltning av norsk folkemusikk og folkedans. Norsk folkemusikk og folkedans har unike og særegne kvaliteter av stor kulturhistorisk verdi og bør derfor løftes særskilt høyt. Tuftet på flere hundre år med levende videreføring av norske kulturhistoriske røtter og kulturarv, er folkemusikk- og folkedansfeltet alle demokratiserende dannelsesprosessers mor.

*Strategien bør tydeliggjøre forvaltningsansvaret, og bør være overbyggende og gjennomgripende, med klar struktur og **tydelig ansvarsfordeling på alle forvaltningsnivå fra stat til lokallag**. Det bør tegnes et kart der organisering og fordeling av oppgaver og ansvar er tydelige og like for hele landet. Statens ansvar må sees helhetlig og synliggjøres og tydeliggjøres på følgende felt: Arkiv, utdanning, forskning, opplæring, frivillighet, arrangement/festivaler, profesjonelle utøvere og instrumentmaking. **Organiseringen av feltet er i dag preget av ulikheter og tilfeldigheter, og en ryddeprosess er derfor nødvendig for å nå det store potensialet som feltet har, ikke minst innenfor mangfold og fornyelse. Prosessen bør ledes ovenfra, fra stat til fylkeskommune og videre til regionale nav som bør finnes i alle fylker i hele landet. Regionleddet er svært viktig som koordinerende ledd mot lokale aktører ute i kommunene: Lokale tradisjonsbærere, profesjonelle aktører, barnehage, skole, kulturskole, DKS, kulturhus, museum, korps, kor og musikk- og kulturlivet for øvrig.***

Det forutsettes tett dialog og samarbeid mellom stat, fylkeskommune og regionale sentere.

Det bør være et nasjonalt mål at alle innbyggere i landet gis mulighet til å få kunnskap om og tilgang til landets mange og rike folkemusikk- og dansetradisjoner. Slik er det ikke i dag. Feltet er preget av å være for de få og innviede, og kunnskap om feltet er generelt lav. Kunnskap om feltet bør løftes på alle nivå i samfunnet og styrkes gjennom hele undervisningsløpet, fra barnehage, grunnskole og kulturskole, til lag og foreninger, videregående skole og høyere utdanning.

Det er i dag en utfordring i kommunal og fylkeskommunal forvaltning at feltets mange kvaliteter går på tvers av sektorer. Feltet lider under å høre til under både kunst, kultur, frivillighet, skole og oppvekst, folkehelse og kulturarv. Denne gjennomgripende kvaliteten viser det store potensialet

feltet har, og bør anerkjennes, løftes opp og verdsettes i mye større grad, fremfor å falle mellom forskjellige forvaltningsavdelinger nasjonalt, i fylkeskommuner og i kommuner.

Analyse: Feltet er i dag preget av manglende overordnet struktur og ansvarsfordeling og det er behov for bedre organisering på flere nivå. Fylkeskommuner rundt om i landet tar ansvar i varierende grad, en ulikhet som bør utjevnes slik at forvaltningen og strukturene blir lik over hele landet. Mye av verdiskapning og levende aktivitet innen feltet er basert på lokale ildsjeler (lag, enkeltpersoner eller familier), som selv har tatt ansvar for forvaltningen av landets unike og rike folkemusikk- og dansetradisjoner gjennom flere generasjoner. Feltet fungerer derfor i dag som et skjørt økosystem som er svært sårbart i en tid med stor endring, da det i svært stor grad er avhengig av enkeltpersoners vilje til videreføring av kunnskap. Dagens utøvende aktører danner grunnfjellet for den immaterielle kulturarven som feltet representerer, og er statens sterkeste ressurs og drivkraft. Men for å sikre at alle leddene i verdikjeden til enhver tid er til stede, må staten ta et overordnet ansvar og sørge for langsiktige økonomiske rammer for at bevaring, tilgjengeliggjøring, formidling, undervisning og forskning på folkemusikk- og folkedansfeltet faktisk finner sted på alle nivå. «Å satse på folkekulturen er å satse på framtida». (Sitat Linda Dyrnes, daglig leder i FolkOrg.)

Presentasjon: SAFFA (Samarbeidsorganet for folkedans og folkemusikk i Akershus) er områdelag i FolkOrg for Akershus, Østfold og Oslo, en stor region med landets kanskje største fortetting av folkemusikere og folkedansere. I storfylket Viken dekker SAFFA, sammen med Buskerud folkemusikklag, det organiserte arbeidet på feltet. SAFFA er i tillegg nettverksapparat for svært mange uorganiserte grupper innen folkemusikk og folkedans i regionen, og dekker med sine totalt rundt 70 lag og foreninger det aller meste av det som rører seg på feltet i vår region. SAFFA samarbeider med Akershus musikkråd (AMR), Østfold musikkråd (ØMR), Museene i Akershus (MiA) og folkemusikkonsulenten i Akershus og Østfold. SAFFA sender ukentlig ut et nyhetsbrev til rundt 1000 mottakere i regionen og arrangerer det årlige SAFFA-kurset, som trekker over 100 deltakere mellom 8 og 80 år. <https://www.saffa.no/>

- SAFFA er svært opptatt av at det finnes gode rammevilkår for det frivillige kulturlivet generelt, og frivillige folkemusikk- og folkedanslag spesielt. Eksisterende støtteordninger som KOMP og Frifond må videreføres og styrkes, samt det årlige fylkestilskuddet som sikrer økonomisk forutsigbarhet fra år til år. Såkalte «Raske midler» fra Norsk senter for folkemusikk og folkedans (Sff) er også en søknadsordning som treffer godt og som bør videreføres.
- I tillegg er det svært viktig for lokale lag og grupper å ha lett tilgang til egnede lokaler for musikk- og danseøvelser, konserter og festivaler. Et godt samarbeid med kommunene er en forutsetning for forutsigbar aktivitet i frivillige lag og foreninger.
- Norsk Standard for akustikk NS8178 bør være standard i alle kommunens lokaler som brukes til musikkøvinger.
- SAFFA har gjennom 30 år samarbeidet tett med Akershus musikkråd og stiller seg bak felles innspill til strategi fra Akershus musikkråd og Østfold musikkråd.

Trine Sennerud Melby (sign)
Styreleder SAFFA

Elin Synnøve Solberg (sign)
Nestleder SAFFA